

VEGÅRSHEI KOMMUNE
Molandsveien 11
4985 VEGÅRSHEI

Dato: 17.04.2020
Vår ref: 20/14387-2
Deres ref: 20/658-1
Saksbeh.: Silje Utne Bjørke

Vegårshei kommune - Uttalelse til varsel om oppstart av arbeidet med planstrategi 2020-2024

Viser til oversendelse 10.03.20 angående varsel om oppstart av arbeidet med planstrategi for 2020-2024.

Generelt og innledningsvis vil vi påpeke at kommunen bør gjøre en jobb med å forenkle og «rydde opp» i planverket. Dette er også fylkeskommunens egne intensjoner i arbeidet med regional planstrategi for Agder. Noen kommuner har valgt å oppheve enkelte planer, og innlemme disse i kommuneplanens samfunnsdel. Fylkeskommunen mener dette er et godt grep for å minimere antall planer. Administrasjonen i kommunen vil også kunne få til et økt eierforhold til planen, og at den brukes mer aktivt i beslutningsprosesser.

I arbeidet med planstrategien bør det gjøres en vurdering av om planene samsvarer med vedtatte nasjonale, regionale og kommunale styringssignaler. Vi mener det er særlig viktig å se til Regionplan Agder 2030, regional planstrategi og nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023.

Kommunen bør utarbeide en struktur for samfunnsplanleggingen i kommunen som sier noe om hva og hvordan dere skal behandle ulike strategier, meldinger, temaplaner osv. i kommunen. En entydig definisjon av ulike plantyper kan gi mer effektivitet i planprosesser, og lette avgjørelsen om hva slags planverktøy det er mest hensiktsmessig å bruke. For å se et eksempel på hvordan det kan gjøres, vises det til nye Kristiansand kommune sin planstrategi 2019-2023.

I de nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging blir det pekt på at regjeringen ønsker å styrke det lokale selvstyre, og at kommunene og fylkeskommunene får et økt ansvar for å sikre nasjonale og viktige regionale interesser. Planlegging er pekt på som et av de viktigste verktøyene for å håndtere disse utfordringene.

Ved utarbeiding av kunnskapsgrunnlaget for planstrategien gir «Agdertall» en god oversikt over «helsetilstanden» i kommunene i Agder.

Fylkeskommunen er positive til å bistå med veiledning i arbeidet med planstrategien. Kommunen oppfordres til å ta kontakt med planavdelingen i fylkeskommunen, dersom dette er ønskelig.

Regionplan Agder 2030

Hovedmålet i regionplanen «er å utvikle Agder til en miljømessig, sosial og økonomisk bærekraftig region i 2030 – et attraktivt lavutslippssamfunn med gode levekår». Dette vil si at vi må samarbeide om å nå FNs bærekraftsmål på regionalt og lokalt nivå. Fylkeskommunen gir råd om at bærekraftsmålene blir innarbeidet ved revidering av overordna planer i kommunen.

Vi vil gi råd om at kommunen ser høringsutkast til regional planstrategi for Agder 2020-2024, som er på høring i perioden 1.2 – 1.7, opp mot egen planstrategi. Vi ønsker også at kommunen gir innspill til den regionale planstrategien.

Bibliotekplan

Et av målene i regionplan Agder 2030 er at byer, tettsteder og bygdesentre «har gode og inkluderende bomiljøer og møteplasser». Dette kan blant annet nås ved å «utvikle aktiviserende, trygge og inkluderende uterom med sosiale møteplasser». Videre har regionplanen et mål om at «alle innbyggere opplever å ha god tilgang til et bredt spekter av kultur- og idrettstilbud i nærområdet». Dette målet kan blant annet nås ved å videreutvikle biblioteket. En bibliotekplan kan være et godt verktøy for å utvikle bibliotekstilbudet i kommunen. Fylkeskommunen kan være behjelpelig med råd og veiledning angående dette.

Klima

Et hovedmål i Regionplan Agder 2030 er å utvikle Agder til et lavutslippssamfunn. Dette skal realiseres blant annet ved å « redusere klimagassutslipp på Agder med minst 45 % innen 2030 ». Et av de gjennomgående perspektivene i regionplanen er klima og miljø. Fylkeskommunen ønsker derfor at kommunene har oppdaterte planer på området. Vegårshei kommune har i dag en Energi- og miljøplan 2012-2020. Kommunen bør vurdere om det er behov for å lage en ny plan på området. Kontaktperson på bærekraftig utvikling i fylkeskommunen, Trond S Kristiansen, kan bistå med veiledning på dette.

Kulturminner/Kulturminneplan

I regionplan Agder 2030 går det frem at det er «viktig å ha fokus på kulturminner for å bevare Agders historie, bygge identitet og skape verdier». Vegårshei kommune startet arbeidet med en Plan for kulturminner i kommunen i 2017, og Riksantikvaren gav kr 100 000 til arbeidet. Fylkeskommunen ber om at kommunen i det videre planarbeidet tar med mål fra regionplanen inn i planen. Dette gjelder mål som: «Byer, tettsteder og bygdesentre er utviklet kompakt og med kvalitet», «Verdiskapingen knyttet til kystkultur, kulturarv i indre bygder og trehusbyene har økt» og «Samarbeidet mellom kultursektoren og reiselivet om kulturturisme har oppnådd nasjonal status». Fylkeskommunen v/kulturminnevern kan bistå kommunen med veiledning i den videre prosessen med planen.

Folkehelse

Folkehelsestrategi for Agder 2018-2025 viser at Agder kommer noe dårligere ut enn landsgjennomsnittet når det gjelder sosioøkonomiske faktorer som inntekt, utdanning og arbeid. Dette påvirker levekårene, og derfor folkehelsen. På bakgrunn av dette mener fylkeskommunen at folkehelse bør inngå i alle kommunens planer der det er relevant. Likestilling, inkludering og mangfold bør være et gjennomgående perspektiv i kommuneplanens samfunnsdel. Videre mener vi at heltidskultur bør få et økt fokus. Det vises også til Regional plan for likestilling, inkludering og mangfold på Agder 2015-2027.

Friluftsliv

Fylkeskommunen startet i 2019 et prosjekt som skal bedre kunnskapsgrunnlaget om friluftstilbudet i Agder. Det er en oppfølging av regjeringen sin handlingsplan for friluftsliv fra 2018 som igjen er en oppfølging av Meld. St. 18 (2015-16) om friluftsliv. Første fase er å få kartlagt status over tur- og friluftsruter. Kartleggingen skal gjøres allment tilgjengelig i en nasjonal kartbase sammen med andre kommunale data.

Fylkeskommunen vil oppfordre kommunen til å prioritere sti- og løypeplanlegging i planstrategien. Sti- og løypeplan skal utarbeides for hele kommunen i samsvar med veiledning i M-1292/2019 «Plan for friluftslivets ferdselsårer» fra Miljødirektoratet. Agder fylkeskommune ønsker å bistå kommunen i dette arbeidet enten direkte eller gjennom friluftsrådene som kommunene eier. Kontaktperson på bærekraftig utvikling i fylkeskommunen er Arild Richard Syvertsen.

Dersom kommunene i Agder vedtar å prioritere dette i sine planstrategier for de neste fire årene, vil Agder kunne styrke sin posisjon for statlige midler både til å lage planer, og i neste omgang til å opparbeide, merke, vedlikeholde og lage informasjon på ulike plattformer. Fylkeskommunen mener at en satsing på friluftsliv er viktig for befolkningens folkehelse og levekår. Friluftsliv anses som et viktig virkemiddel for å nå flere av målene mot 2030 i regionplan Agder 2030. Vi viser til vårt brev av 24.02.20 som omhandlet ytterligere informasjon om prosjektet.

Idrett og folkehelse

Vegårshei kommune har i dag en Kommunedelplan for anlegg og områder for idrett og friluftsliv. Etter det vi kan se er handlingsprogrammet rullert fram til og med 2020. Vi har blitt forelagt politisk vedtatte handlingsprogram for spillemiddelsøknadene til fylkeskommunen fram til og med 2020.

Fylkeskommunen mener det er viktig at det utarbeides et nytt plandokument, hvor idretts- og anleggspolitikken i kommunen drøftes på nytt. Dette fordi det skjer mye i Vegårshei kommune på dette feltet. Kommunen har de siste årene oversendt mange søknader om spillemidler, da det bygges mange nye anlegg for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv i kommunen. De fleste søknadene er relatert til byggingen av nye alpin-, skihopp- og snøproduksjonsanlegg samt rehabilitering av løypetraseer. Det er Vegårshei ski- og aktivitetssenter AS som står som utbygger av disse anleggene, men også kommunen er tungt inne i denne prosessen.

Ovennevnte plandokument kan revideres som egen kommunedelplan, eventuelt kan tema som omhandler planlegging og bygging av «anlegg for idrett og fysisk aktivitet etc.» være en del av samfunnsdelen i kommuneplanen, hvor planlagte satsinger er koplet mot økonomiplan og arealdel. Uansett hvilken variant som velges må det foreligge et tilhørende handlingsprogram. Dette skal rulleres hvert år, og vedtas politisk i november/desember av kommunestyret.

Handlingsprogrammet, som er en del av oversendelsesbrevet til kommunens spillemiddelsøknader, skal være fylkeskommunen i hende 15. januar hvert år.

Samferdsel

Vegårshei kommune har i dag en trafiksikkerhetsplan som er fra 2008. Det har skjedd en del endringer på vegnettet siden planen ble laget, og den anbefales derfor at planen rulleres. 01.01.2020 ble riksvegene i kommunene nedklassifisert til fylkesveger. Som følge av regionreformen har mange fylkesveger skiftet vegnummer det siste året. I Nasjonal transportplan 2018-2029 ble nye tiltak knyttet til barn samlet i kapittel 7: Barnas transportplan. Her er det føringer som bør følges opp i kommunene. Regionplan Agder 2030 sier at gang- sykkelveger skal prioriteres slik at trafiksikkerheten styrkes. Dette samsvarer med Nasjonal transportplan som blant annet har et mål om at 80% av alle barn og unge skal kunne gå eller sykle til skolen.

Handlingsprogrammet for fylkesveg skal utarbeides og behandles i løpet av 2020, så vi kan ikke gi signaler om hvilke prosjekter som blir prioritert pr. dags dato.

Med hilsen

Ingvild Nina Skjong
avdelingsleder
Plan

Silje Utne Bjørke
rådgiver
Plan

Brevet er godkjent elektronisk.

Kopi til: FYLKESMANNEN I AGDER